

**R. P. Georgii de Rhodes Avenionensis S. J. disputationum
theologiae scholasticae tomus ...**

Rhodes, Georges de

Lugduni, 1661

Qvæstio II. De causis & de pœnis peccati originalis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81987](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81987)

ne sit voluntarium. Licet enim verum sit quod concedit Augustinus Pelagianis l. 6. *contra Iulianum* cap. 10. nullum sine opere liberi arbitrij esse posse peccatum, non enim & hoc esset peccatum, quod origine trahe- retur, sine operatione liberi arbitrij, quo primus ho- mo peccavit: negatur requiri vt illud voluntarium sit physicè ac formaliter voluntate illius qui peccat: peccatum enim in genere non significat aliud quàm defectum quemdam moralem in nobis ortum ex de- ficiente aliqua voluntate: quod originali peccato conuenit.

Colliges secundo, peccatum originale non meta- phoricè solum aut improprie peccatum dici sed pro- prie ac vniuocè, adeò vt ratio generica peccati conue- niat tùm personali, tùm originali, quod contra Duran- dum asserunt Theologi esse de Fide, aut certè prox- imum Fidei, quia Scriptura & Patres, absolute illud appellant peccatum, & in Tridentino dicitur quod tollitur in baptismo tollitur totum illud quod veram habet rationem peccati, illud autem quod tollitur est peccatum originale. Licet ratio peccati personalis dic- at voluntarium proprium & formale; ratio tamen communis peccati abstrahit à voluntario proprio, & à voluntario interpretatiuo.

QVÆSTIO II.

De causis & de pœnis peccati originalis.

Questio- nis diuisio. **D**ixi hætenus existentiam & naturam damnatæ huius radices, ex qua omnis hominum massa in- fecta & corrupta est. Venio nunc ad causas illius, qui- bus subiungam & pœnas sequutas hoc tam grande malum, explicata verò est adhuc causa eius formalis, finalis nulla esse potest, restat ergo tantum vt causa exponatur primò effectiua, secundo subiectiua, tertio pœnæ tùm huius, tùm alterius vitæ quas commeruit hoc peccatum.

SECTIO I.

De causa effectiua peccati originalis.

S. Th. q. 8. l. a. 2. 4. 5.

Causa peccati originalis non potest esse phy- sicæ. **H**æc est celeberrima illa quæstio toties olim con- tra Pelagium disputata de traduce peccati, hoc est de causa per quam anima pueri, quæ creabatur à Deo solo expers omnis peccati, in ipso contactu cor- poris inquinabatur peccato. Causam enim physicam habere illud non potest cum non sit nisi macula moralis, habet ergo causam ad summum moralem, quæ non est Deus vt est per se notum, cum ab eo causari non possit malum, vnde solum restare potest peccatum Adæ, de quo duplex est difficultas, prima vtrum illud verè causet omnia peccata originalia, secunda quomodo illa causet.

S. I.

Vtrum peccatum Adami sit vera causa effectiua peccati originalis.

Prima ra- tio dubi- tandi. **R**atio dubitandi est primò, quia vt argumentatur Iulianus apud Augustinum l. 8. de nuptijs & concupiscentia cap. 28. *Non peccat iste qui nascitur non peccat ille qui genuit, per quas igitur rimas inter tot presidia innocentie peccatum fingis ingressum.* Vnde argumentor, quia si peccatum Adæ causaret in pue- ris peccatum posita generatione, sequeretur peccare parentes generando, qui enim facit aliquid ex quo infallibiliter sequi videt peccatum peccat. Imò seque- retur peccare Deum ex cuius solius voluntate poni- tur peccatum.

Secundò, valet etiam argumentum aliud Pelagia- norum apud eundem Augustinum l. 5. *contra Iulianum* c. 3. l. de origine anima as epist. 26. & 157. quod si anima per generationem inquinatur, sequitur omnino, quod illa est ex traduce, id est quod illa non minus tradu- citur à parentibus quam ipsa caro, nam anima deri- uare non potest peccatum ab ea causa per quam ipsa non deriuatur: dicere autem quod spiritualis anima inquinetur per contactum carnis, implicare videtur, quia caro agere non potest in spiritum. Deinde ani- ma vel innocens à Deo creatur, vel nocens: si primum ergo in illo eodem instanti temporis anima nocens est, & innocens cum in primo illo instanti vnita sit corpori: si secundum ergo Deus causans animam, & totum quod in ipsa est creans, causat etiam ipsum peccatum.

Tertio, Achilles erat Pelagij lib. 2. *contra Iulianum* cap. 2. & 3. & l. de peccatorum meritis cap. 8. 9. 10. nul- lus effectus exire potest à causa quæ non actu exilit, sed peccatum Adæ non exilit actu, & parentes ipsi sæpè non habent peccatum originale, ergo illi non possunt in nos transmittere peccatum illud origi- nale.

Dico primò, causam effectiuam immediatam pec- cati originalis aliam non esse quàm personale Ada- mi peccatum quo violauit præceptum Dei de non comedendo fructu ligni scientiæ: peccatum verò Eux aut etiam aliorum parentum non esse causam hu- ius peccati.

Prima pars secundum fidem Catholicam certa om- nino est ex Apostolo Roman. 5. *Per vnum hominem peccatum intravit in mundum, & per peccatum mors, & ira in omnes pertransiit in quo omnes peccauerunt.* Ex- plicatque id Augustinus varijs exemplis, Patris qui ex intemperantia sibi podagram fecit, eamque in po- steros transmisiit; Deinde radices, vitiatæ, nec mirum, nec iniustum est quod radix profert damnata damnatos, inquit l. 3. *contra Iulianum* c. 12. Denique fontis, ni- hil mali habent paruuli nisi quod de fonte traxerunt. So- lus videlicet Adam constitutus est caput, radix, & fons omnium posterorum, & cum eo pactum iniit de transfundenda in posteros gratia vel peccato.

Secunda pars quod sola manducatio fructus veti- ti causâ sit peccati constat ex 2. Geneleos, *Quacun- que die comederis ex eo morte morieris*, vnde argumen- tor. Illud peccatum est causa peccati originalis quod est causa mortis, sed manducatio illa illicita fuit cau- sa mortis, ergo illa etiam est causa peccati, cum au- tem dicitur quod superbia causâ est totius ruinæ, in- telligi debet de superbia quæ iuncta fuit cum ea man- ducatione, illius enim mortuum non fuit sola volu- ptas gulæ, sed appetitus gloriæ illicitus erit sicut dij.

Dices, illud quod causat peccatum originale ve- rum est peccatum: peccatum externum manducationi- nis non est verum peccatum quia nihil addit malitiæ supra ipsum internum appetitum, ergo internus ille appetitus non autem manducatio externa fuit causa peccati. Deinde voluntates nostræ transfusæ in volun- tatem Adami, prius peccauerunt quàm Adamus po- mum comederet, ergo quamuis Adamus pomum non comedisset, contractum tamen à nobis fuisset pecca- tum originale.

Respondeo peccatum externum posse sumi vel so- litariè, vel prout vnum facit cum interno peccato, primo modo nec est peccatum, neque peccatum cau- sat originale: secundo modo est verum peccatum? Idèd distinguitur maior, peccatum originale causat- ur per verum peccatum tùm internum tùm exter- num, concedo, internum duntaxat, nego. Deinde dico voluntates nostras non fuisse transfusas in vo- luntatem Adami in ordine ad transgressionem merè internam,

Secunda.

Tertia.

Conclusio prima tri- partita.

Ratio pri- mæ partis ex scriptu- ris.

Ratio se- cundæ par- tis.

Obiiciun- tur duo.

Soluuntur.

internam, sed in ordine ad transgressionem tūm internam tūm externam, vnde distingo illud antecedens, voluntates prout transfusæ in Adamum, peccante interius Adamo prius peccauerunt quam Adamus peccaret exterius, posito quod Adamus peccaret tūm interius tūm exterius concedo, posito quod Adamus peccaret interius tantum nego.

Ratio tertia partis.

Tertia pars de peccato Euz quod illud non nobis nocuerit, ab omnibus tenetur propter Apostolum dicentem, quod *Per unum hominem mors intravit simul cum peccato*, vnde concluditur quod solum Adæ peccatum totius exitij causa fuit. Vtrum autem transisset peccatum in Cainum, si Adamus peccasset post eius natiuitatem, probabilior videtur pars negans, quia ille non fuisset genitus ab Adamo peccatore, atque adeo videtur probabilius quod non contraxisset peccatum, quamvis ex dictis sequatur quod potuisset illud contrahere.

Respondetur ad primam rationem dubitandi.

Ad primam Respondet optime Augustinus, *Quid queris latentem vimam, cum habeas apertissimam ianuam? per unum hominem* (inquit Apostolus) *per unius hominis delictum* (inquit Apostolus) *peccatum intravit*. Nego igitur peccasse Adamum, aut peccare alios homines generando ut malè inferebat Pelagius, quia quamuis facere aliquid vnde per se sequatur alterius peccatum, sit semper peccatum, licet tamen potest fieri aliquid ex quo per accidens sequatur peccatum quando vtinur iure nostro. Certum est autem quod peccatum originale non nisi per accidens sequitur ex generatione, idè qui generat suo iure vtens non peccat multo verò minus peccat Deus, quamvis ferat præceptum ex cuius violatione sequitur peccatum.

Ad secundam.

Ad secundam Resp. dubitasse diu Augustinum circa originem animæ propter hoc argumentum, nunc autem comperta res est, quod anima quamvis creetur à solo Deo contrahit peccatum eo ipso instanti quo vnitur corpori, & incipit esse homo; anima enim prout iuncta carni est homo, potest deriuare peccatum ab ea causa à qua ipsa quidem non deriuatur, sed deriuatur homo: contactus carnis & ipsa caro non inquinat effectiue animam, sed est conditio sine qua non vtiaretur anima. Similiter anima creatur à Deo innocens prout est à Deo, & nocens prout per naturalem generationem vnitur carni, vnde non sequitur quod peccatum sit à Deo.

Ad tertiam.

Ad tertiam Resp. falsum esse quod causa moralis debeat necessariò existere tunc quando causat effectum. Vnde respondet vterius August. quod sicut granum sine paleis generat granum cum paleis, homo circumciscus generat hominem incircumciscum, sic Adamus iam iustus potuit generare filios iniustos, quia per peccatum præcedens contraxit obligationem generandi homines filios participantes prius illud peccatum.

S. I.

Modus quo ex peccato Adami traducitur in omnes peccatum originale.

Dogma Iansenij de traducendo peccati originali.

Mouit litem hanc nuper Augustini & Theologia totius corruptor, lib. 1. de *Statu nature lapsæ* cap. 6. & segg. vbi ex profundissimis, vt ipse ait, & adhuc incognitis Augustini thesauris, nouum eruit dogma nunquam auditum antea inter Theologos, quod vera & vnica causa transfusionis primi peccati non sit peccatum Adæ supposito Dei pacto & generatione ordinaria, hæc enim somnia esse vigilantium, sed sola libido & concupiscentia carnis, sed delectatio carnalis quæ inest parentibus quando gignunt. Illa enim (inquit) etiam physice ac necessario traducit peccatum Adami quod nullo alio modo possit participari: atque adeo si miraculosè aliquis sine volu-

prate generaret, prolem haberet nullo infectam peccato.

Ratio autem primò dubitandi est, quia videtur ita dixisse Augustinus, primò enim significat sapissimè solam infectionem concupiscentiæ causam esse propagationis peccati lib. 1. de nuptiis cap. 2. *Hec* (inquit) *concupiscentia quæ solo sacramento regenerationis expiatur* profecto peccati vinculum trahit in posterum. lib. 1. de peccatorum meritis cap. 9. *Oculi tæbe concupiscentia sua, tabificauit in se omnes de sua stirpe nascentes*, & lib. 2. cap. 18. *Propter hanc concupiscentiam fit vt de iustis, & legitimis nuptiis filiorum Dei, non filij Dei, sed filij generentur sacali*.

Secundò, docet quoque sapissimè Augustinus rationem totam propagationis peccati esse corruptionem naturæ concupiscentia infectæ per quam efficiatur vt cum natura vitium quoque ipsum communicetur, quia naturale est vt simile producat à simili, verbi gratia, lib. 1. de nuptiis cap. penult. *Illo magno primi parentis peccato, natura nostra in deterius commutata non solum facta est peccatrix, sed genuit etiam peccatores*. Quod asserit etiam lib. 13. de ciuitat. Dei, cap. 3. & 13.

Tertiò, asserit etiam quod si quis gigneret sine concupiscentia, sine peccato sobolem generaret, epist. 89. *Proinde isti quem forte inuenerint infantem non ex illius hominis concupiscentia procreatum, illum dicant non tali peccato fuisse obnoxium*, & lib. 1. de nuptiis, *Ex hac concupiscentia carnis tanquam filia peccati, quacumque nascitur proles originali est obligata peccato*. Denique l. 5. contra Iul. c. 15. rationem affert cur Christus sine peccato conceptus sit, quia nulla in eius conceptione fuit concupiscentia: *Caro itaque Christi mortalitatem de mortalitate materni corporis traxit, contagium peccati originalis non traxit, quia concubentis concupiscentiam non inuenit*. Hæc & alia plura ille congerit contenditque in hoc etiam consensisse ceteros Patres, imò & Pontifices, & Concilia, & Ecclesiæ Vniuersam, solos autem dissensisse, ac Augustinum intellexisse Pelagianos.

Dicendum tamen est secundò, causam per se quæ peccatum originale in nos traducitur nullo modo esse concupiscentiam & voluptatem carnis cum qua concipimur, sed solum Adæ peccatum supposito Dei pacto, & generatione facta per viam ordinariam. Ita censent Theologi omnes, imò & sentire debet omnis qui sapit.

Primò enim dicere quod concupiscentia parentum & voluptas carnis physice ac necessariò traducit in prolem peccatum Adami est absurdissimum, quia delectatio illa carnis corporea est & materialis, ergo in animam spirituale agere nullo modo potest, ergo nec imprimere in ea potest peccatum. Imò si physice peccatum deriuaretur ex hac libidine sine vilo Dei pacto certè non Adami magis deriuaretur primum peccatum, quam peccata omnia parentum, imò & auorum omnium qui descenderunt lineâ rectâ ex Adamo ad nos. Deinde in statu etiam innocentia generatio facta non esset sine delectatione generantium, & tamen nullum traductum fuisset peccatum: neque satis est dicere quod in statu innocentia concupiscentia illa non fuisset contraria rationi, quia neque nunc in legitime coniugatis rationi aduersatur.

Secundò, repugnat etiam Scripturis, Concilio Tridentino, & rationi vt constat ex dictis nuper de pacto Dei cum Adamo, quo sublato tollitur peccatum originale, causam enim transfusionis huius aliter assignat Apostolus Roman. 7. *Per unum hominem peccatum intravit in mundum, & per peccatum mors, & ita in omnes homines pertransiit in quo omnes peccauerunt*. Causam videlicet huius transfusionis esse docet quia omnes peccauerunt in Adam, non autem quia cum

cum delectatione parentum geniti sunt: quod idem docet sapientissime Tridentinum præsertim *sess. 6. cap. 3.* possuntque plura proferri ex Augustino qui omnino docet peccatum in nos traduci quia quando peccauit Adam omnes homines erant ille vnus homo vt ostendebam. *quest. 1.*

Si quando visus est Augustinus dicere quod concupiscentia traducit in nos peccatum nullo modo debet intelligi quod traducatur per illam vt causam physicam, vt somniat aduersarius. Imò neque per causam moralem, primum enim est prorsus impossibile, secundum repugnat fidei & rationi vt ostendebam.

Mens S. Augustini de traducendo explicatur. Significauit ergo tantum S. Doctor concupiscentiam esse signum à posteriori huius peccati, quia nomine (concupiscentiæ) intelligit generationem quæ secundum viam ordinariam adiunctam habet carnis libidinem, vult enim quod generatio facta secundum viam ordinariam conditio est sine qua nullum esset peccatum. Vt rectè vt rectè obseruat *Beccanus c. 9. q. 5.* Significauit tantum causam peccati originalis non fuisse tantum generationem, sed generationem ex natura corrupta cuius signum est libidinis ardor sæpe contrarius rationi, qualis non fuisset, si non peccasset Adam, sic enim soluuntur omnia quæ obicit aduersarius.

Ad primam enim Resp. verum esse quod concupiscentia peccati vinculum traiecit in posteros intelligendo nomine (concupiscentiæ) generationem ordinariam cuius comes & signum est ipsa concupiscentia: quando dicit quod occulta tabe concupiscentiæ suæ tabificauit in se omnes de sua stirpe nascentes, nomine (concupiscentiæ) significat appetitionem illam prauam Adami quæ & ipse peccauit, & posteros inquinauit peccato.

Ad secundam Resp. verè dixisse Augustinum corruptionem naturæ infectæ concupiscentia propagare in nos peccatum, sed nomine (corruptionis) intelligit peccatum Adæ per quod deprauata est etiam concupiscentia quæ signum est & effectus talis corruptionis.

Ad tertiam Resp. Augustinum quando dixit eum qui sine concupiscentia generaret, geniturum non esse peccatores, significare nomine (concupiscentiæ) vt dixi, generationem factam via ordinaria, propterea enim Christus etiam si Deus non esset, peccati esset expers, quia non est eo modo genitus. Alia omnia quæ Iprensis congerit inania sunt & eandem habent responsionem.

SECTIO II.

De causa subiectiua peccati Originalis.

S. Thom. *quæst. 83.*

Subiectum inhæssionis peccati originalis est tota anima. Quilibet homo via naturali genitus contrahit sine dubio peccatum istud, vt concluditur ex generalibus loquendi modis scripturarum: *In omnes enim homines mors pertransiit in quo omnes peccauerunt: & nemo mundus à sordibus neque infans vnius diei.* Proximum subiectum inhæssionis huius peccati est voluntas, subiectum denominationis est anima tota imò totus homo. Nugantur autem qui peccatum hoc existimant esse in semine vel in carne.

Tota ergo difficultas esse potest de Virgine Deipara de qua celeberrima est inter Theologos disputatio circa immunitatem illius tum à macula peccati, tum ab eius debito, quam vtramque magnæ Mariæ prerogatiuam in tractatu proprio de Deipara, sic opinor omnium probationum genere esse stabilitam, vt nihil habeam hoc loco quod addendum putem.

SECTIO III.

De pænis peccati Originalis.

Explicatis causis peccati originalis venio ad damnamur huius arboris fructus, in quibus explicandis

Tom. I.

duplicem mihi scopulum euitandum esse: alter est error Pelagij qui negabat vllum in nos transisse malum ex peccato Adæ, quod nocuerit illi soli: Alter est scopulus in quem impeguntur fœdissime Lutherus, Caluius, & nuperus dogmatista qui totam naturam vsque adeo volunt per hoc peccatum prostratam & fœdatam esse, vt nihil illi sit reliquum, vel libertatis vel integritatis. Quos errores vt refellam distinctius video has pœnas diuidi posse in eas quæ causantur in hac, & eas quæ causantur in altera vita.

§. I.

Pœnæ peccati originalis pertinentes ad hanc vitam.

Sic appellantur ea mala, quæ propter primi parentis peccatum omnes eius posteri patiuntur, vnde magis videntur esse pœnæ peccati Adæ quàm nostri originalis peccati, sunt autem partim negatiuæ, quia priuant aliquo bono quod in statu innocentie habituri eramus, partim positiuæ quia sunt aliquod malum quo eramus carituri in eo statu. Vtræque pertinent vel ad corpus vel ad animam.

Certum igitur primò est, mortem corporis & cæteras omnes infirmitates ac dolores qui corpus corruptibile affligunt esse veros effectus & pœnas peccati Adæ. Ita enim contra Pelagium & eius assecclas definitum habetur in Concilio Palæstino primum, deinde in Mileuitano, Carthagenensi, Arausiano, Tridentino: primus videlicet Hæretici huius numeratur error quod Adam factus à Deo mortalis, siue peccasset, siue non peccasset morti semper obnoxius esset futurus: Deinde quartus quod per mortem, vel prauaricationem Adæ non omne hominum genus moriatur. In contrarium autem statuunt prædicta Concilia quod si perstitisset homo in veritate, posteri eius omnes immortales erant futuri, & ab omni corporum afflictione liberi. Vnde cuncte illa oriri posset siue ab intrinseco siue ab extrinseco: non quod hoc ex ipsa natura oriretur vt voluit Michaël Baius, sed ex solo gratiæ priuilegio. Sic omnino colligitur ex Scripturis Sap. 2. *Fecit Deus hominem inextinguibilem, ad imaginem similitudinis suæ fecit illum, vel vt habetur in Græcis emendatoribus & legit etiam Athanasius lib. contra Gentes Fecit Deus hominem ad immortalitatem, ad imaginem sempiternitatis suæ fecit illum, nam pro idem legitur à idem: Geneleos 2. In quacunque die comederis ex eo morte morieris: stipendia peccati mors; per vniam hominem mors intravit in mundum, &c. plura ex quibus Theologi agentes de opere sex dierum statuunt certissimum hoc esse dogma Fidei.*

Obicit Scorius moriturum fuisse puerum quem parentes sine villo cibo & potu reliquissent, quod mors naturalis erat, & homo liber ad se occidendum vel ad abstinendum ab omni cibo. Respondetur enim hæc omnia in statu illo beatissimo innocentie non fuisse, possibilia, Deo impediante omniāque auertente mala prouenientia vel ab intrinsecis causis, vel à foris ingruentia.

Certum est secundò plures etiam & multo grauiores pœnas per hoc peccatum causatas esse in anima hominum omnium, reuocari commodè possunt ad priuationem originalis illius iustitiæ quæ reddebatur homo subiectus Deo & rationi, Deinde ad quatuor illa vulnera quæ sequuta sunt subtractionem illam iustitiæ. Primum vulnus in intellectu ignorantia est tum negatiua, quia multa nunc imò innumera ignoramus quæ in statu innocentie ignoraturus nemo erat, tum positiva quia in multis decipimur in quibus clarè perspecturi eramus veritatem, & de rebus vt sunt rectè iudicaturi, quia scilicet ex gratia illa emicuisset in intellectu radius omnem expellens caliginem & errores

Errores Pelagij, Lutheri, & Caluini

Cuius generis sunt pœnæ peccati originalis in hac vita.

Mors & cæteræ infirmitates sunt pœnæ peccati contra Pelagium.

Respondetur Scori objectioni.

Quatuor vulnera illata anime per peccatum originale:

res discutens, nunc damnati ad tenebras, cæci viuimus & de tenebris interioribus ruimus in tenebras exteriores ubi erit fletus & stridor dentium. Secundum vulnus, voluntatem malitia corrumpit: quia voluntas hominis per iustitiam illam erecta bonum sequebatur rationis, neque declinabat amorem ad sensibilia, nunc autem freno illo gratia destituta, hæret in infimis, torpet ad superna & æterna, suoque pondere prona creaturas spectat, deserit Creatorem. Tertium vulnus in appetitu concupiscibili concupiscencia illa est malorum omnium incentrix, corruptrix bonorum. Fornax intra ipsam animam accensa, & accendens animam. Est enim appetitus, bonorum sensibilibus rationem præueniens, & rebellis rationi, non expectat videlicet ut ei voluntas imperet, & imperantem non audit propriè vocatur fomes peccati. Quartum vulnus in appetitu irascibili est infirmitas, ratione cuius torpet homo ad quodvis bonum honestum, quamvis ad sensibilia vegetus semper & erectus sit ut in sequentibus explicabitur. Hæc (inquam) vulnera sunt infligta homini descendenti ab Ierusalem in Ierico, à gratia in peccatum, ubi seminiuus relictus est, ut eleganter explicat Beda.

Deliria
Hæretico-
rum circa
pœnas
peccati
originalis.

Certum est tertio, alias omnes pœnas peccati originalis excogitatas à nouatoribus falsò iniectas esse à Caluino, Luthero, & nuper ab Iprensi dogmatista lib. 2. de statu naturæ, ubi sequutus Michaëlem Baium incredibilia & prorsus absorta comminiscitur de pœnis per hoc Adami peccatum causatis. Primum videlicet delirium eius est circa ignorantiam, vult enim ex hoc peccato factum esse, ut illa quamvis sit inuincibilis & non possit vitari non excuset tamen à peccato. Satis enim esse ut Adamus huiusmodi scientiam habuerit & peccauerit, nunc ad ista peccata nostra quæ sunt peccati pœnæ, nullam exigi notitiam malitiæ: quæ fuit Michaëlis Baij 68. propositio inter damnatas à Pio V. & Gregorio XIII. Secundum delirium Depontani veteratoris est circa concupiscenciam, de qua comminiscitur adhuc plura: vult enim illam non esse naturalem potentiam, sed qualitatem impressam ex peccato quæ sentina sit omnium peccatorum: motus enim omnes concupiscenciæ peccata esse, omnem amorem creaturæ propter ipsam graue peccatum esse. Denique delectationem omnem malam esse quæ actu non refertur ad Deum; erant autem hæc propositiones Baij 74. & 75. Tertio potissimum circa libertatem errat grauissimè lib. 3. & seqq. vult enim peccato illo extinctam esse penitus libertatem omnem à necessitate, nullam enim esse nunc indifferentiam ad agendum vel non agendum, neque in ea nunc consistere libertatis naturam: illam videlicet in statu naturæ integræ constitutam fuisse in illa indifferentia, nunc autem mutatam illam esse, tantumque consistere in ratione voluntarij cui non repugnet necessitas & determinatio ab extrinseco. Ideoque gratiam in statu naturæ integræ potuisse repudiari, nunc autem omnino necessitare. Quæ sunt propositiones Baij 65. & 66. Denique causam reprobationis omnium reprobatorum nullam contendit esse aliam, quam peccatum originale, Deum enim ex eo solo sine præuisione vilius demeriti personalis decernere damnationem omnium damnandorum. In quibus omnibus ut vides Caluinum ipsum adæquat insaniam, malitia superat dum hæc deliria quæ appellat ipse tremendam & arcanam doctrinam, non veretur tribuere auctori Augustino, quod sæpe in sequenti tractatu de gratia refutabitur.

Nunc illis omni s vnum est quod videtur habere inter Catholicos difficultatem.

S. II.

*Virum homo in statu naturæ lapsæ deterior sit
quàm in statu puræ naturæ.*

Triplicem Theologi distinguere solent naturæ statum: Integram appellant naturam eam quæ iustitia originali ante peccatum ornata erat: naturam lapsam, eam quæ post peccatum priuata est hac iustitia, puram naturam eam in qua nullum est donum supernaturale, nec ad beatitudinem est euecta supernaturalem. Homo in statu naturæ lapsæ caret haud dubiè pluribus donis quæ habuerat adhuc integer, sed quaritur, vtrum aliqua etiam facultate benè agendi, quàm haberet in statu puræ naturæ, vel etiam habeat impressam qualitatem aliquam malignam, quam habiturus non esset in eo statu naturæ omnino puræ, & nihil habentis supernaturalem.

Ratio dubitandi primò est, quia si natura post lapsum æquè integra est ac esset natura omnino pura falsò dixit Augustinus in multis locis quod natura per peccatum est vitata, deprauata, vulnerata, corrupta. Falsò etiam dixit Beda quod homo per peccatum spoliatus est gratuitis, & vulneratus in naturalibus, satis enim erat dicere quod spoliatus est gratuitis, nam vulneratus esse non potest in naturalibus, cum in statu puræ naturæ non haberet vllum vulnus, & tamen haberet eadem omnia quæ nunc habet.

Secundò non possumus habere nunc intellectum qualem haberemus in pura natura, tunc enim esset intellectui debita congrua cogitatio ad operandum aliquod bonum morale, nunc autem post peccatum omnis cogitatio congrua nobis est indebita, nisi per gratiam redemptionis illa nobis donetur, quod probò, quia homo lapsus ex vi primi peccati constitutus est in vltimo termino damnationis, nisi reparetur per Christum, sed homo damnatus meretur carere omni cogitatione congrua ad operandum honestè, igitur homo lapsus debet carere omni cogitatione congrua. *Peccans ille* (inquit Fulgentius libro de Prædestinatione & gratia cap. 13.) *qui sine peccandi necessitate creatus est, in eo quod anima sanitatem delinquendo perdidit, etiam cogitandi qua ad Deum pertinent perdidit libertatem.*

Tertiò, non habet homo lapsus libertatem arbitrij qualem habuit adhuc innocens & qualem haberet in pura natura, sic enim contra Pelagianos asserit Augustinus pluribus locis, verbi gratia in libro propositionum in epistolam ad Romanos proposit. 17. *Liberum arbitrium perfectum fuit in primo homine: in nobis autem ante gratiam non est liberum arbitrium ut non peccemus.* & libro de perfectione iustitiæ cap. 4. *Victa vitio in quod cecidit voluntate, caruit libertate natura.* libro de Correctione & gratia cap. 1. *Nunc postea quam magna illa merito peccati est amissa libertas, etiam maioribus donis adiuvanda remansit infirmitas.* Denique in epistola 107. Ad Vitalem, *liberum arbitrium ad diligendum Deum primi peccati granditate perdidimus.* Imò in Concilio Arausino damnantur illi qui negant liberum arbitrium peccato fuisse attenuatum & inclinatum.

Quartò, concupiscencia carnis quatenus pondus quoddam est ad fruendum rebus creatis, & inclinatio ad voluptates sensuum, nec erat in statu naturæ integræ, nec esset in statu puræ naturæ: nam illa carnis delectatio est peccatum ut disertè prædicat Augustinus, v. g. lib. de perfectione iustitiæ c. 6. *Concupiscencia carnis vtrique viciosa est & culpabilis, nihilque aliud est quam desiderium peccati, vnde l. 4. contra Iulianum c. 2. Si est in vobis vllus sensus humanus, nunquid potest*

potest & malum esse peccatum, & bonum esse desiderare peccatum? Quod etiam manifestè confirmatur, quia si sola priuatio iustitiæ faceret in nobis talem carnis rebellionem, sequeretur quod sola gratia faceret obedientiam appetitus: eiusdem enim rationis erat gratia originalis, cuius est gratia nunc sanctificans, quæ in hominibus iustis non tollit rebellionem concupiscentiæ.

Conclusio prima.

Dico primò, nihil habet homo in statu naturæ lapsæ, neque aliquid amisit eorum quæ haberet in statu puræ naturæ, sed easdem omnino habet vires: vnde tota naturæ deprauatio inducta per peccatum fuit solum amissio donorum supernaturalium. Ita contra sectarios omnes docent orthodoxi omnes Theologi, quos dabant Bellarminus *lib. 4. de statu primi hominis, cap. 4. Suar. proleg. 4. de gratia, cap. 8. Valent. disput. 6. q. 15. p. 1.*

Ratio prima ex Patribus.

Primò enim sic ex Patribus apertè habetur nam S. Dionysius, verbi gratiâ, *cap. 4. de diuinis Nominibus*, docet mansisse in Angelis omnia naturalia post peccatum, quod idem dici debere de hominibus tradit S. Thomas *quest. 95. art. 1.* Deinde docent corruptionem naturæ factam esse per solam spoliationem hominis & gratiæ ablationem Augustinus, *lib. 9. de Genesi ad litteram cap. 10. & lib. 11. cap. 31.* Ambrosius *lib. 2. de Iacob & vita beata, cap. 5.* & quod caput est Tridentinum *sess. 5. in decreto de peccato Originali.* Vnde argumentor non potuit natura humana fieri deterior, quam esset in statu puræ naturæ si non amisit perfectionem vllam naturalem potentiarum neque acquisiuit vllam qualitatem malam habitalem, sed neque amisit perfectionem vllam naturalem, neque acquisiuit malam vllam qualitatem habitalem, ergo tota eius corruptio facta est per gratiæ priuationem. Probatur minor, quia eadem est hominis substantia & eadem potentia: quæ neque augeri possunt, neque minui, quid ergo naturalis perfectionis subtrahi potuit? Deinde non potuit corruptio illa & inclinatio ad malum fieri per additionem vllius malæ qualitatis, quæ impossibilis est, neque vllam potest habere causam productiuam, neque dici potest quid sit, neque necessaria est vt per eam homo procliuus sit ad bona sensibilia, quia in statu puræ naturæ appetitus sensitiuus eodem modo rebellis esset rationi & inclinaret ad sensibilia, cū esset similis appetitui brutorum, sicuti nunc illi est similis, & obiectum eius esset bonum delectabile sicuti nunc. Vnde

Ratio prior.

Ratio à priori est, quia, tunc homo esset in eodem statu in quo nunc est post peccatum Adami quando haberet corpus eodem modo corruptibile, intellectum eodem modo cæcum, voluntatem inclinatam ad malum, concupiscentiam rebellem & inclinatam ad sensibilia; sed in statu puræ naturæ homo corpus haberet corruptibile ac mortis obnoxium, nam haberet easdem causas mortis internas & externas, easdem haberet in intellectu tenebras, quia semper intelligeret per sensus, & passiones eum excæcarent. Voluntas eandem haberet inclinationem ad malum quæ non est aliud quàm seruitus & imminutio libertatis seu difficultas operandi honestè orta ex rebellionem appetitus: Denique illa rebellio appetitus eadem esset, vt ostendebam: ergo si homo esset in statu puræ naturæ haberet illa omnia quæ habet nunc in statu naturæ lapsæ per peccatum: atque ita peccatum primi parentis non vulnerauit posteros eius nisi tollendo bona supernaturalia indebita naturæ; non enim aliter differt homo in statu naturæ lapsæ, ab homine in statu puræ naturæ, nisi vt homo spoliatus ab homine nudo, vt docent communiter Theologi.

Respondetur ad primam rationem dubitandam.

Ad primam enim Resp. verè dictum esse ab Augustino quod natura per peccatum vitiata, corrupta, perdita est comparando scilicet eam cum statu innocentia, non eam comparando cum statu puræ naturæ, iustitia enim originalis impediēbat totam illam

Tom. I.

lam perturbationem potentiarum. Verè igitur dixit Beda quod homo peccando spoliatus est gratuitis, & vulneratus in naturalibus, qualia scilicet illa erant in statu innocentia non qualia fuissent in statu puræ naturæ, vbi fuissent eadem omnia, quæ modo sunt in nobis, sed non habuissent rationem vulnerum quam nunc habent, quia facta est scissio rerum prius vnitarum,

Ad secundam Resp. intellectum eundem nunc & eodem modo cæcum esse, quo esset in pura natura. Quod obiicitur de cogitatione congrua soluetur in tractatu sequenti vbi contra Vasquem ostenditur debitam esse homini lapsò quandiu est viator, congruam aliquam cogitationem saltem ad opera facilia. Vbi etiam,

Ad secundam.

Ad tertiam dicitur quomodo per peccatum amissa sit libertas proptè opponitur seruituti non libertas proptè opponitur necessitati.

Ad tertiam.

Ad quartam Resp. satis dictum esse quod concupiscentia in statu puræ naturæ omnino eadem esset ac nunc. Dicere autem quod illa est peccatum, error est Caluini, planè alienus à mente Augustini qui non loquitur nisi de voluptatibus & concupiscentiis rationi contrariis, nam aliqua sine dubio sunt voluptates non malæ, alioqui nec etiam ex bono sine liceret illis frui. Iustitia originalis non erat sola gratia sanctificans, sed præter eam includebat etiam plura etiam alia, quibus impediēbatur rebellio potentiarum & præsertim appetitus, verbi gratiâ protectio externa Dei, concursus, & auxilia efficacissima quibus totus ille ignis libidinum exstingueretur, addunt etiam aliqui Theologi habitus quoddam internos quibus continerentur in officio potentia, quod est etiam probabile: patet ergo quod rebellio appetitus & concupiscentia illa indomita oriri potest ex priuatione sola iustitiæ originalis.

Ad quartam.

Quod iustitia originalis.

§. II.

Pœna peccati Originalis pertinentes ad alteram vitam.

AD pœnas cum ventum est puerorum (inquit Augustinus *epist. 28.*) *magnis mihi crede coarctor angustis, nec quid respondeam prorsus inuenio.* Vt autem dicatur breuiter quales illæ sint distinguenda in primis est pœna damni, à pœna sensus, de priori enim nulla est inter Theologos controuersia, de posteriori magna difficultas est, vtrum pueri decedentes cum originali macula puniantur in inferno, & torquantur igne illo sempiterno qui damnatos deuorat.

Quales sine pœna puerorum sine baptismo decedunt.

Ratio enim dubitandi primò est, quia sic videtur colligi ex Scripturis nam Matthæi 25. sententiam non pronunciat nisi duplicem Christus index, altera benedictos vocat ad possidendum paratum regnum, altera maledictos mittens in ignem æternum, inter eas autem nihil esse medium docet aduersus Pelagianos Augustinus, *serm. 11. de verbis Apostoli cap. 3.* Deinde idem ex Concilio Florentino videtur colligi vbi *sess. vltima* in litteris vnionis dicitur animas eorum qui cum peccato mortali, vel cum originali solo decedunt, mox in infernum descendere pœnis disparibus cruciandas.

Prima ratio dubitandi.

Secundò, idem innumeri Patres disertè asserunt, & quidem Augustini mentem nulla interpretatione detorqueri aliò posse probant Vasques & Petauius. Docet enim vbique contra Pelagianos quod pueri mitius quidem cruciantur quàm alij peccatores, sed igne tamen torquentur cum illis. Idem docent Gregorius Magnus *lib. 9. Moralium cap. 12.* Fulgentius, *lib. de Fide cap. 3. & lib. de Incarnatione cap. 30.* Alcius, Auitus, & alij sine numero.

Secunda.

LII 2

Tertiò,

Tertia.

Tertio, tristitia & moror pertinent ad pœnam sensus quia sunt aliquid positium, sed pueri videntes se priuatos esse perpetuâ beatitudine, tristitiam inde concipient immensam, ergo punientur pœna sensus positiua.

Conclusio prima

Dico primò, pueros omnes decedentes cum labe peccati originalis puniri pœna æterna damni quæ priuatio est visionis Dei, sed esse probabilius quod illi non detinentur inferno, neque puniuntur pœna sensus præsertim ignis.

Explicatur prima pars.

Prima pars Catholica prorsus est sapè contra Pelagium & contra Caluinum in Conciliis definita: quorum ille volebat pueros sine baptismo decedentes, æternam habere beatitudinem, sed extra regnum cœlorum: Caluinus autem fingit paruulos fidelium sanctificari per fidem parentum etiam adhuc existentes in vtero: estque mirabile Gersonem, & Gabrielem Biel suspicatos aliquando esse, quod pueros eo modo decedentium, Deus aliquando miserturus sit. Quod repugnat Fidei Catholicæ vt docent vniuersimodo reliqui Theologi.

Probatur secunda.

Secunda pars non est ita certa, negant eam Dricdo, Gregorius, Armilla, & alij quibus adhæsit nouissimè Petavius tom. 2. lib. 9. cap. 10 sed communius tamen tenetur à Doctoribus, eamque confirmat vniuersimodo consensus, & apprehensio fidelium, fauētque illi ratio satis probabilis, quia scilicet nemo dignus est pœna sensus, nisi qui est dignus vituperatione ac increpatione, quas certum est non posse cadere in pueros, sed neque vlla est, vel ratio, vel autoritas quæ cogat dicere pueros in inferno vri, vt parebit statim.

Respondetur ad primam rationem dubitandi.

Ad primam enim Respondeo quod Christus iudex haud dubiè non loquitur eo loco nisi de iis quibus dixerat: *Esuriui enim & dedistis mihi manducare, &c.* Neutra ergo sententia pertinet ad pueros qui decesserint cum baptismo, vel sine baptismo. Verba posteriora Concilij Florentini cum ait: *Pueros cruciari pœnis disparibus*, explicant verba priora quibus dicitur pueros illos in infernum descendere, disparitas enim illa pœnarum sita in eo est, quod pueri sola puniantur pœna damni, vt traditur cap. *Maiores de baptismo*, vbi tradit Innocentius pœnam peccati actualis gehennam esse, pœnam originalis esse priuationem visionis Dei.

Ad secundam difficilius solui potest autoritas illa

Sanctorum Patrum, nisi dicas eos in re tunc nondum plenè comperta vt clarius confunderent Pelagianum errorem in alterum extremum declinare maluisse, ac docere quod peccatum originale quod negabat Pelagius puniri etiam igne in pueris aliis innocentibus.

Ad secundam.

Ad tertiam Respondeo pueros qui cum originali peccato decesserint nulla inde afficiendos esse tristitia ex amissa beatitudine, quia illi non afficiuntur pœna sensus vt ostendi, tristitia verò illa maxima pars esset huius pœnæ. Sed quomodo tamen fieri hoc possit, vt ex tanto malo probè cognito nulla existat tristitia non est facile dicere: non enim dici potest quod suum hoc malum illi sunt ignoraturi, aderunt enim in extremo Iudicio, & videbunt rapi ad cœlum pueros baptizatos. Neque probabilius dicunt alij tantam futuram eorum læticiam ex eo quod euaserint pœnam ignis, vt pro nihilo habituri sint pœnam illam sensus. Hoc (inquam) non satisfacit, quia malum pœnæ damni maius est malo pœnæ sensus, ergo dolor ille qui percipitur ex pœna damni sentiri debet nisi magnus in intellectu sit error. Alij comparant paruulos illos cum rustico qui non dolet se non esse Regem, ex eo quod sciat purpuram non fuisse sibi debitam: quæ ratio probabilis est, sed non plenè satisfacit, quia sciunt pueri se capaces fuisse beatitudinis illius saltem remotæ. Maluerim itaque dicere miraculosè omnino efficere Deum vt tollatur & impediatur illa in pueris tristitia, quod est illi facile assequi minuendo in ipsis apprehensionem tanti huius mali, sicut illam auget aut minuit in aliis damnatis pro inæqualitate peccatorum.

Ad tertiam.

Explicatur responsio multiplici similitudine.

Ex quibus omnibus tandem concludo non placere villo modo sententiam quorundam Theologorum qui docent pueros post diem Iudicii beatitudinem habituros naturalem, & super terram victuros in omni copia, quod tamen meritò reiciunt Bellarminus lib. 6. de peccatis cap. 1. Petavius, tom. 1. lib. 9. cap. 11. quia videtur hoc sapere Pelagianum hoc dogma de beatitudine puerorum extra regnum cœlorum. Verius igitur est quod illi agent in loco subterraneo non tamen tenebroso, vitam tranquillam expertem doloris & sollicitudinis, vbi etiam non desinent laudare Deum, quia egredientur & videbunt Cadavera virorum qui præuicari sunt in Deum, *Quorum vermis non morietur & quorum ignis non extinguetur*, vt habetur Isaia cap. 66.

Quis sit futurus locus in quo agent vitam pueri, post diem Iudicii.

